

Mythologia, Francfort, 1581 - IX, 13 : De Ganymede

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[136\] : De Ganymede](#)

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre IX

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - IX, 13 : De Ganymede](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre IX

[Mythologie, Paris, 1627 - IX, 14 : De Ganymede](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre IX

[Mythologie, Lyon, 1612 - IX, 13 : De Ganymede](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Francfort, 1581 - IX, 13 : De Ganymede, 1581

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 03/02/2026 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/6059>

Copier

Présentation du document

Publication Francfort, André Wechel, 1581

Exemplaire Regensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Format in-8

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination p. 1003-1007

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Ganymède](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

*Perfusus inibat lacrymis Libethridum
 Pimpla incolunt qua Verticem : à nymphis suauel
 Sororibus, Baphyræ aquæ amantibus.
 Atq; ille cadis præscius fatum timens,
 Feret puella Vestibus sese indui,
 Textaq; telas pectine arguto leues,
 Saltrabit hostium in solum idem & ultimæ.*

Vocata est insula Borysthenis Achillea, quòd Achilles ibi fuerit sepultus, à quo etiam inuentum est myriophyllum, quod Achilleum vocant. Nam ossa Achillis & Antiochi in aureo vase, quod largitus fuit Thetidi Bacchus cum fugeret impetù Lycurgi, recondita fuisse memorat. Fabulati sunt antiqui præterea Medeam nupsisse Achilli, vbi ille in campos Elysios post mortem descendisset, sicuti memoriæ prodidit Ibycus. Dictus est Achilles à Chirone semihomine fuisse educatus, quia ratio & vis ad principem æquè pertineat. dictus est item à Musis fuisse deploratus, quia cum musicis instrumentis eius pompa funebris ducta est : cum verò mare per idem tempus fortè ventis intumuisset, longèque strepitus undarum exaudiretur, vt ait Isacius, datus est locus fabulæ, quòd nymphae eius eadem grauiter conquestæ sunt. Neque enim est sanæ mentis ea propter Achillem cōtigisse credere, cum elementa minimè sint de singulorum nostrorum vel morte vel ortu sollicita. Dictus est inter filias Lycomedis muliebri habitu indutus latuisse, quia cū Deidamiam eius regis filiam cepisset in matrimonium, ita no uis nuptijs delectabatur, vt maiorem temporis partem cum sponsa esset intra Lycomedis parietes, & in thalamo lateret. Hic idem Heros cum fortissimus esset omnium Græcorum, non prius vinci potuit vel à fortissimis hostibus, quàm voluptatis desiderio & libidine irretitus, ab imbelli & timidissimo omnium propè Troianorum Paride vulneratus fuit. per hæc igitur significare voluerunt antiqui maximè omnium rerum formidandas esse viris fortibus voluptatū illecebras, quæ grauissimæ sunt omnibus & perniciose deniq; aduersariæ. at nūc de Ganymede dicamus.

De Ganymede.

CAP. XIII.

GANymedes aut qui ab aquila raptus, & in cœlū ad Iouem portatus fuit, vt illi potum pro Hebe Iunonis filia

ministraret, dicitur fuisse Trois Troianorum Regis filius. Hic cum esset eximie & propè inaudita pulchritudinis, ob eam dignus habitus est, non qui ad libidinem, ut crediderunt plerique, raperetur, sed qui pocula Ioui ministraret, ut scripsit Homerus lib. II. Iliadis:

Τρωὲς δ' αὖ Τροίης παῖδ' ἱερόμνοισι ἱεγύοντο,
 Ἰλῶς τ' Ἀστάρκῃος τε, καὶ Ἀντίνοος Γαυμήδαο,
 οἳ δ' ἠκέα κείνοι γένετο διντὴν αἰὲρ ὥποιον
 τὸν καὶ Ἀντιφῶντο θεοὶ Διὶ σιταχέουσιν,
 καὶ μὲν ἦν καὶ οἷο, ἵ' ἀδαστάοισι μῆτιν.

*Hinc Trois nati pueri tres esse feruntur,
 Illus, & Assaracus pulcherrimus & Ganymedes,
 Inter mortales cui praestantissima forma:
 Quem superi rapere, Ioui quo pocula magno
 Præbeat obformam, cum Dñi & transfigat animum.*

Apollonius verò Rhodius libro tertio Argonauticorum, non ut esset Iouis pincerna, sed ut consuetudine Deorum frueretur, ob formam raptum fuisse Ganymedem scribere videtur, cum inquit:

Ὀρε δὲ τέρψ' ἀπ' ἀνδρῶν Διὸς θαλίσῃ ἱν' ἁλῶν,
 ἔκειτο, μετὰ καὶ Γαυμήδαο τὸν βῆ ποτὶ Ζεὺς
 εὐρατὴν ἱκατὶ παρὲν ἱερῆσιον ἀδαστάοισι.

*Hunc Iouis in molli seivultum repperit aula,
 Non solum simul & Ganymedem. Iupiter illum
 In celum rapuit, cum Dñi & transfigat animum.*

Fuit autem raptus ex Harpagia, qui locus fuit in agri Priapeni & Cyziceni finibus, qui ab ea re nomen obtinuit, ut ait Strabo lib. 13. alij circa Dardanij promontorium illud accidisse inquit, quod Virgilius factum in Ida monte Phrygiæ dum venaretur, ita commemorat lib. 3. Æneid.

*Inextusque puer frondosa regni Ida,
 Veloces iaculo cernos cursuque fatigat
 Acer, anhelanti similis: quem præpes ab Ida
 Sublimem pedibus rapuit Iouis armiger Æneis.*

Fama est autem aquilam, quòd faustum augurium Ioui in bello aduersus Titanas attulisset, armaq; pugnantem ministrasset, Iouis autem fuisse existimatum: atq; illi datum fuisse imperium in ceteras aures, cum ita scribat Horatius lib. 4. carminum, cum illius

illius præcipuè singularem diligentiam in rapiendo Ganymede expertus fuisset :

*Qualem ministrum fulminis alitem,
Cui rex Deorum regnum in aethere vagari
Permisit, expertus fidelem
Iupiter in Ganymede flans.*

Alij tradiderunt Iouem in aquilam versum ad ipsum Ganymedem conuolasse, & illum in cœlum asportasse, vt patet ex his carminibus :

αὐτὸς ὁ Ζεὺς ἤλαθεν ἐπ' αὐτὸν ἰδὲν τ' αὖν μὴδ' ἦν·
κύριος ἐπὶ ξανθῇ μοι τῖρα τῆς ἑλῆνης.

*Ipsè aquila ad pulchrum Ganymedem Iupiter olim,
Ad matremq; Helena deinde volauit olor.*

Fuerunt qui non à Ioue, neque ab aquila, neque à Dijs raptum fuisse Ganymedem tradiderunt, sed à Minœ ad concubitum : inter quos fuit Echemenes Cyprius. ¶ Hæc illa sunt quæ de Ganymede ab antiquis fabulosè dicta fuerunt : quæ quidē falsa esse omnibus peripicuum est. Alij verò inter quos fuit Xenophon, vt scripsit in Symposio, Ganymedem propter animi pulchritudinem & prudentiam potius, quàm propter formam corporis, in cœlum ascitum esse voluerunt. nam hi dictum fuisse Ganymedem putarūt non à γάνυμι, quod conuiuari & genio indulgere significat : sed potius ab his dictionibus in vnū compositis ad præstantiam prudentiæ & consilij exprimendam, ἀγαι, & νῦ, & μῆδος. nam illæ cum intensionem & incrementum significant, extrema est consilium. Enimvero diuinum quidpiam sub hac fabula contineri ita inquit Cicero libro primo Tusculanarum Disputationum : Nec Homerum audio, qui Ganymedem à Dijs raptum ait propter formam, vt Ioui pocula ministraret. Non iusta causa, cur Laomedonti tanta fieret iniuria. Fingebat hæc Homerus & humana ad Deos transferebat. Quidam ad solatium coniunctorum ipsi Ganymedi hanc fabulam fictam esse tradiderunt, cum is clam raptus fuisset inter venandum : atque illis persuasum denique Ganymedem inter sidera relatum esse, & in id signum quod dicitur Aquarius. Ego sanè longè aliter sentio, neque puto diuina ad nos deferenda fuisse, sed humana potius vtiliter ad Deorū naturam oportere conferri. Nam quid aliud per hanc fabulatā demonstrabant sapientes, quàm prudentem virum à Deo

amari, & illum solum proximè accedere ad diuinâ naturam ? est enim Ganymedes anima hominum, quam, ut diximus, ob eximiam prudentiam Deus ad se rapit, cum stulti neq; sibi, neque cæteris quidem sint utiles. Illa verò anima pulcherrima est, quæ minimum sit humanis sordibus, aut flagitijs corporis contaminata: quam Deus diligens ad se rapit. Nam cum nihil sit inter mortalia, quod propius quàm sapiëntia ad summi Dei naturam accedat, quod per Ganymedem in cælum raptum significabant antiqui, non possum non summopere improbare quorundam stultitiam, qui obscena quædam, & neque brutis ipsis sine pudore iniungenda, per hanc fabulam intellexerunt: nimirum Ganymedem raptum fuisse ad stuprum, quasi aliquod incitamentum necessarium esset mortalibus ad tam nefandum, tamque impurum vitium. Sed tamen sapientioribus hæc aliter sese habere credita sunt, & ad honestam interpretationem retorta, atque ad exemplum virtutis ad posterios transmissa. Quid enim aliud est pocula Ioui ministrare, quàm Deum mirificè delectari officijs sapientie, quæ ab anima vitorum sapientium procedant? Semper bonitas diuina fit, hoc est mirum in modum cupit nos esse sapientes: quales cum fuerimus, proximè ad eius naturam per charitatem & innocentiam accedemus, suauissima pocula nectaris altissimo Deo ministrabimus, neq; quidquam rursus homini iucundius ipsa sapientia potest contingere: quippe quod per illâ viuentem propè Dij efficiamur, atq; ex his corporum mortalium sordibus ad cœlestia extollimur. quam ob rem præclare se habet illa Ptolemæi carmina:

οὐδ' ἔτι θνητὸς ἴδω, καὶ ἰφάμενος ἀμ' ἔταν' ἄσπετος

μας ἴδω πνεύας ἀμφιρόμην ἱλιναι,

ἔκ' ἔτι ἐπὶ λαύω ποσὶ γαίης, ἀλλὰ παρ' αὐτῷ

πνέει διντρίφιος πίμπλαμαι ἀμβροσίη.

Noni ego mortalis quod sum, sed sidera quando

Sufficio, æthereas lustræq; mente damos,

Iam pede non videor mihi terram tangere, magno

Cum leue sed vesces nectare & ambrosia.

Hinc tantam corporis pulchritudinem tribuunt, non solum quia vir sapiens caret sordibus animi, verum etiam, quia, ut ait Plato, tanta est pulchritudo sapientie, ut si oculis cerni posset, mirificos amores sui excitaret in animis hominum. Dicunt

ab aquila raptus in cœlum fuisse propter perspicacitatem: atq; ab ipso Ioue aquila, quod adiutor sit Deus ad sapientiam. sic igitur cum dicerent viros bonos, & prudentes, & integerrimos poetæ diuinam bonitatem ad se rapere, fabulam de Ganymede finxerunt, quare vtilius nos ad diuina transtulerunt sapientes, quam diuina ad nos deduxissent. At de Ganymede satis, nunc de Harmonia dicamus.

De Harmonia & Cadmo.

CAP. XIIIIL

HARMONIA verò quibus orta sit, non parua est dubitatio: siquidē Diodorus lib. 7. illam Electræ & Iouis filiam fuisse inquit. At Hesiodus in Theogonia illā ex adulterio Martis & Veneris natam fuisse memorat in his:

αὐτὰρ Ἀφροί
ῥποτόρῳ κυδίρῃα φέρου καὶ δαίμοι ἱτακτιν
ἐφύετ, εἴτ' ἀνδρῶν πικινὰς κλαίῃσι φάλαγγας,
ὅς πελάμῳ κρούεντι, σὺν Ἀφροί πάλι πέρθω
Ἀρμονίῳ θ', ἡὲ κάδμοι ὑπὲρ θυμός τ' ἄκοιτιν.

*Marti clypeos atq; arma secanti
Alma Venus peperit Pallorem, & naq; Timorem,
Qui dare terga virūm armatas inssere phalangas
In bello tristi: quam Cadmus duxit, at inde
Harmoniam peperit Marti Cytherea decoram.*

Hæc igitur vbi adoleuisset, Cadmo Thebanorum Regi viro sanè præclaro, & ob multas difficultates, quas superauit, illustri, à Ioue in matrimonium data fuit, de quo hæc pauca, ex ijs multis, quæ de illo memorantur, colligere placuit. Aiunt dona data esse sponsæ à Dijs per nuptias, cum Ceres frumenti fructum largita sit, Mercurius lyram, Pallas monile & pepulum & tibias, Electra facta magnæ Martis & cymbala & tympana, in quibus nuptijs Apollo cum cithara cecinit, Musæ tibias inslarunt, ac Dij reliqui multa dona sua dederunt. Hic, vbi Iupiter Europam suam sororem rapuisset, è qua in Cretam deportata Sarpedonem, & Minoem, & Rhadamanthum suscepit, iussus est ab Agenore patre sororem inuenire, neque prius redire domum, quam illam secum adduceret. Atqui cum multas regiones peragrasset, neque tamen illam inuenisset, post mortem Telaphassæ matris Delphos de Europa sciscitaturus oraculum adiuit: cui responsum est, nihil curiosius de